

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

**DE KWALITEIT VAN VOOR- EN VROEGSCHOOLSE EDUCATIE IN DE
GEMEENTE LELYSTAD IN SCHOOLJAAR 2015-2016**

Onderzoeksnummer : 288548 - 0995
Datum definitief rapport : 21 oktober 2016

Inhoud

Voorwoord	5
1 Samenvatting van de belangrijkste oordelen	7
2 Inleiding	9
3 Vve in de gemeente Lelystad	11
4 De oordelen over de voor- en de vroegscholen	19
5 Conclusies	33
6 Reactie van de gemeente Lelystad	37

Voorwoord

In de periode 2007-2012 heeft de Inspectie van het Onderwijs een landelijke bestandsopname uitgevoerd naar de kwaliteit van voor- en vroegschoolse educatie (vve). Daarna is het signaalgestuurde toezicht op vve in de kleine en middelgrote gemeenten in werking getreden.

Voor de periode 2012-2015 hebben het Rijk en de 37 grote steden (G37) afspraken gemaakt om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk kinderen met een taalachterstand gebruik kunnen maken van hoogwaardige onderwijsvoorzieningen. In deze afspraken staan kwalitatieve en kwantitatieve doelstellingen voor de voor- en vroegschoolse educatie. Daarbij is afgesproken dat de inspectie in 2013 en 2015 een monitor uitvoert om de kwaliteit van vve op gemeentelijk niveau, op voorscholen en op vroegscholen (groep 1 en 2 van basisscholen) in beeld te brengen. Dit rapport beschrijft de kwaliteit van vve in de gemeente Lelystad aan het einde van de monitorperiode in schooljaar 2015-2016.

De hoofdinspecteur primair onderwijs,
Dr. A. Jonk

1 Samenvatting van de belangrijkste oordelen

In de gemeente Lelystad is de kwaliteit van het gemeentelijk beleid voor voor- en vroegschoolse educatie volledig op orde.

De kwaliteit van het gemeentelijk vve-beleid kenmerkt zich door:

- een verbetering in de kwaliteit op vier onderdelen, te weten: op ouderbeleid, op de vve-coördinatie op gemeentelijk niveau, de wijze waarop de gemeente het toezicht van de GGD heeft geregeld en de subsidievoorwaarden;
- zes van de onderzochte indicatoren die als een voorbeeld voor anderen gelden;
- een bestendiging van de al eerder (in 2013) bereikte kwaliteit;
- heldere afspraken over de wijze waarop de coördinatie van vve in de gemeente plaats vindt.

De kwaliteit van de uitvoering van voor- en vroegschoolse educatie in de voor- en vroegscholen laat het volgende beeld zien:

- op hoofdlijnen voldoende tot goede kwaliteit in alle onderdelen van vve,
- de voorwaarden voor vve zijn in orde, er zijn beroepskrachten in zowel de voor- als de vroegschool die voldoende geschoold zijn,
- een enkel verbeterpunt werd vastgesteld in het volgen van de leerlingen en in de kwaliteitszorg van de vroegschool.

De voor- en vroegscholen hebben van tevoren de kwaliteit van hun eigen voor- of vroegschoolse educatie ingeschat. Daaruit volgen de volgende waarderingen:

- de voorwaarden voor de uitvoering van vve zijn merendeels in orde,
- het beleid op de ouderbetrokkenheid is in de voorschool beter ontwikkeld dan in de vroegschool,
- de uitvoering van het vve-aanbod vindt in alle voorscholen plaats met behulp van een integraal programma voor vve; in de vroegscholen doet minder dan de helft van de vve-locaties dat,
- een planning van het aanbod vindt op het merendeel van de voor- en vroegscholen gedifferentieerd en doelgericht plaats,
- de ontwikkeling, begeleiding en zorg laat op de meeste vve-locaties voldoende tot goede kwaliteit zien,
- de kwaliteitszorg voor onderdelen van het vve-beleid is in de voorscholen sterker ontwikkeld dan in de vroegscholen,
- de doorgaande lijn is voor alle onderdelen door de vve-locaties gewaardeerd als voldoende tot goed (met uitzondering van het ouderbeleid en de interne begeleiding en zorg op de vroegschool).

2 Inleiding

Dit rapport is het verslag van een onderzoek van de Inspectie van het Onderwijs naar de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie (vve) in de gemeente Lelystad in schooljaar 2015-2016. Voor meer informatie hierover zie www.onderwijsinspectie.nl/onderwijssectoren/voor-en-vroegschoolse-educatie.

De opbouw van het rapport is als volgt:

Het rapport begint met een beeld van het vve-beleid op gemeentelijk niveau. Daarin wordt ingegaan op de ontwikkeling van de gemeente sinds de bestandsopname en de relatie met de bestuursafspraken tussen het Rijk en de gemeente Lelystad (paragraaf 3.1) Daarna wordt een overzicht gegeven van de voor- en vroegscholen in de gemeente (paragraaf 3.2) en van de door de gemeente aangeleverde vve-documenten (paragraaf 3.3). Tevens geven wij in dit hoofdstuk een oordeel over het gemeentelijk vve-beleid (paragraaf 3.4). De basis van deze beoordeling is een digitale vragenlijst die de gemeente heeft ingevuld. Wij hebben deze vragenlijst geverifieerd aan de hand van de aangeleverde documenten en in een gesprek met betrokkenen van de gemeente.

Ook de voor- en vroegscholen in de gemeente hebben een digitale vragenlijst ingevuld.

De inspectie heeft in de gemeente Lelystad een voorschoollocatie en een vroegschoollocatie bezocht om de antwoorden op de vragenlijsten te verifiëren. De resultaten van de locatiebezoeken worden in hoofdstuk 4 toegelicht en de oordelen van de inspectie worden vergeleken met de resultaten van de vragenlijsten. Deze staan in paragraaf 4.2 in de vorm van overzichtstabellen met daarin de waarderingen op basis van eigen antwoorden van de locaties per kwaliteitsaspect (uitkomsten digitale vragenlijst)

Hoofdstuk 5 bevat de conclusies over de kwaliteit van vve in de gemeente Lelystad. In hoofdstuk 6 geeft de gemeente een reactie op de bevindingen van de inspectie.

Bij de beoordeling wordt gewerkt met een vierpuntsschaal:

1. *Staat in de kinderschoenen: verbeteringen zijn dringend nodig.*
Deze kwalificatie geeft aan dat echt iets verbeterd dient te worden.
2. *Enigszins ontwikkeld: verbeteringen zijn nodig*
Deze kwalificatie geeft aan dat het wenselijk is dat iets verbeterd wordt.
3. *Voldoende*
4. *Goed ontwikkeld: een voorbeeld voor anderen.*
Deze kwalificatie geeft aan dat dit aspect in orde is, en wel op een zodanige manier dat anderen hiervan kunnen leren.

3 Vve in de gemeente Lelystad

De gemeente Lelystad heeft een digitale vragenlijst ingevuld.

De digitale vragenlijst levert de volgende informatie:

- Een lijst met de vve-documenten die de gemeente heeft aangeleverd: zie paragraaf 3.3
- Een beoordeling van het gemeentelijk vve-beleid : zie paragraaf 3.4.

3.1 Ontwikkeling van vve in Lelystad sinds 2013

In 2009 waren er in de gemeente Lelystad negen voorscholen en elf vroegscholen, die alle bij de bestandsopname waren betrokken die de inspectie van het onderwijs uitvoerde in 2010-2011. In de monitor van 2013 waren dertien voor- en dertien vroegscholen betrokken.

In deze monitor gaat het om elf voorscholen en negen vroegscholen. De keuze is gemaakt op grond van de gegevens die de gemeente toezond over de voorscholen. Voor de vroegscholen hebben we ons gebaseerd op de percentages van het leerlingengewicht.

De gemeente Lelystad heeft ambitieus gewerkt aan de verder ontwikkeling van vve in de afgelopen jaren. Het vve-beleid wordt op gemeentelijk niveau gemaakt vanuit de Adviesgroep vve, die de gemeentelijke Stuurgroep Talentontwikkeling adviseert. Binnen deze stuurgroep stemmen de gemeente en het onderwijs verder af. Kernpartners in het vve-beleid zijn de gemeente, de kinderopvangorganisatie en de schoolbesturen. Schilpartners zijn de bibliotheek, jeugdzorg, de consultatiebureaus en een onderwijsadviesdienst. In de meest recente nota *Jongleren*, geeft de gemeente nader aan waar nu haar doelen en prioriteiten liggen. Prominent daarin is de ambitie om een doorlopende leerlijn met het primair onderwijs te creëren. Daarin hebben de volgende zaken prioriteit: het intensiveren van de harmonisatie en integratie van de voorschoolse voorzieningen, het versterken van het educatief partnerschap en de zorgstructuur 0-4 jaar, alsmede een gemeentelijke focus op de voorschoolse periode. De gemeente heeft daarbij het streven om 97% van de doelgroepkinderen zonder achterstand te laten instromen in groep 3 van het basisonderwijs. De volgende ontwikkelingen zijn daarin van belang.

De bibliotheek is gepositioneerd om van betekenis te zijn in de Schakelklas voor Kleuters, waarin ambulante begeleiders twee keer in de week een half uur begeleiding bieden op de eigen school van kleuters die daarvoor (door de school) zijn aangemeld. Werken aan de woordenschat is een belangrijk doel en met de leraren van de betreffende kleuters vindt inhoudelijke afstemming plaats. Met eigen verslaggeving verantwoordt de Schakelklas voor Kleuters zich over de (leer)resultaten van deze inzet.

Daarnaast is vanuit de kinderopvangorganisatie (SKL, nu GO!) en een bestuurder voor basisonderwijs (SCHOOL) gezamenlijk een doorstroomgroep ingericht in een basisschool. Deze doorstroomgroep is bedoeld om in lijn met de Lelystadse vve-doelen (namelijk: 97% van de kinderen laten instromen in groep 3 zonder taalachterstand, een doorgaande lijn van voor- naar vroegschool, een beredeneerd aanbod en ouderbetrokkenheid) te werken aan een inhoudelijke kindcentrumontwikkeling met een gezamenlijk en afgestemd aanbod voor kinderen van 2 tot 6 jaar. Deze doorstroomgroep (voorheen instroomgroep genoemd) is bedoeld voor kleuters en peuters en gestart in het schooljaar 2014-2015. Evaluaties van zowel processen als resultaten hebben op verschillende momenten plaats gevonden. Het

streven is nu om op drie basisscholen in samenwerking met de peuterspeelzalen een dergelijke doorstroomgroep in te richten.

In de voorscholen zijn nu al een aantal jaren HBO'ers gepositioneerd als teamleider en coach/ educatief begeleider van teams op peuterspeelzalen. Vanuit GO! hebben deze professionals regelmatig onderling overleg om als een ontwikkelgroep inhoudelijke kwaliteit te genereren in de voorscholen. Zij werken doelgericht aan de uitwerking van (gemeentelijk) vve-beleid in de voorschoolse locaties waarvoor zij verantwoordelijk zijn. Ook zijn ze van vitale betekenis in de contacten met de betrokken vroegscholen, met name waar het gaat om de doorgaande lijnen tussen de voor- en de vroegschool.

3.2 Overzicht van de voor- en de vroegscholen in Lelystad

Voorafgaand aan de digitale vragenlijst hebben wij de gemeente gevraagd naar een overzicht met de vve-peuterspeelzalen en –kinderdagverblijven (dus: de voorscholen) en de bijbehorende vroegscholen (dat zijn de vve-basisscholen). Onderstaande vve-locaties hebben een digitale vragenlijst gekregen en twee locaties daarvan zijn bezocht.

Tabel 3.1: Overzicht van de 21 voor- en vroegscholen in de gemeente Lelystad die een digitale vragenlijst hebben gekregen. (Voor)scholen met een * zijn ook bezocht.

Voorschool: Peuterspeelzaal	Vroegschool: Basisschool
Peuterspeelzaal De Piraat	Laetare (SKO) *
Peuterspeelzaal Annika	Ichthus (SCPO)
Peuterspeelzaal De Lepelaar	obs De Vuurtoren (SchOOL)
Peuterspeelzaal Kiekeboe	Driestromenland (SCPO)
Peuterspeelzaal Zuiderzee	De Regenboog (SchOOL)
Peuterspeelzaal Het Vlinderbos	De Lepelaar (SchOOL)
Peuterspeelzaal De Zuidwester	Obs De Optimist (SchOOL)
Peuterspeelzaal Dolfijntjes 1	De Albatros (SchOOL)
Peuterspeelzaal Dolfijntjes 2	De Finnjol (SchOOL)
Peuterspeelzaal De Finnjol *	Islamitische basisschool Al-Ihsaan Stichting Noor
Peuterspeelzaal Propeller	

De houder van de betrokken peuterspeelzalen is stichting GO! Kinderopvang (ten tijde van de monitoring nog SKL Kinderopvang).

De besturen van de betrokken vroegscholen zijn:

- Scholengroep voor Openbaar Onderwijs in Lelystad (SchOOL)
- Stichting Christelijk Primair Onderwijs Lelystad (SCPO)
- Stichting Katholiek Onderwijs Flevoland en Veluwe (SKO)
- Stichting Noor voor Islamitisch basisonderwijs

3.3 Lijst met de vve-documenten die de gemeente heeft aangeleverd

Ter onderbouwing van de antwoorden van de vragenlijst heeft de gemeente de volgende beleidsdocumenten toegestuurd of aangereikt tijdens of na het gesprek met de inspectie:

- *Evaluatie Prestatieafspraken SKL Kinderopvang VVE Voorschool*, 3 september 2015
- *Evaluatie Prestatieafspraken Al Ishaan vve*, september 2015
- *Evaluatie Prestatieafspraken SKOF, vroegschool Laetare*, september 2015
- *Evaluatie Prestatieafspraken Stichting SchOOL*, september 2015
- *Evaluatie VVE Prestatieafspraken Icare*, 8 september 2015

- *Evaluatie VVE werkafspraken Doelgroepbepaling en –toeleiding, 27 augustus 2015 Vastgesteld op 25 september 2015*
- *'Het gebeurt in de klas!' Kadernota en werkagenda van de Lelystadse Educatieve Agenda, 2015-2018*
- *Prestatieafspraken Voor- en Vroegschoolse educatie 2012-2013 , Van doelen naar resultaten, voorjaar 2012*
- *Verder jongleren met t(a)alentontwikkeling, VVE-beleid gemeente Lelystad, 2016*
- *VVE-monitor Lelystad de 0-meting, oktober 2015*
- *Stadsspecifieke afspraken Lelystad (Effectief benutten van vve en extra leertijd voor jonge kinderen)*
- *Uitvoering JongLeren en VVE in 2014 en 2015, Lelystad, maart 2014*
- *Werkwijze toeleiding VVE Lelystad, geldig vanaf april 2015, Memo van Sanne Hamer (Icare), Simone den Hollander (SKL)*
- *Verder Jongleren, VVE-beleid gemeente Lelystad 2016*
- *Verslag Schakelklas voor Kleuters, Schooljaar 2014-2015*
- Een aantal formulieren en documenten van Kinderopvang GO!:
 - Registratie ouderdeelname per schooljaar
 - Registratie ouderdeelname per activiteit
 - Format schema ouderbetrokkenheid
 - Werkplan ouderbetrokkenheid
 - *Kwaliteitskalender vve – samen bouwen aan kwaliteit, prestatieafspraken, maart 2016*
 - *Evaluatie inzet HBO'ers op de VVE-peuterspeelzalen van SKL Kinderopvang, 2012 -2015, maart 2016*
 - *Stappenplan inzet Sterk in de Opvang, maart 2016*
 - *Checklist vroegsignalering, januari 2011*
 - *Evaluatie doelgroepbepaling en –toeleiding, 25 september 2015*
 - *Schema Doorgaande lijn didactisch aanbod, 2015*
 - *Schema Fasen van voorschool naar de basisschool, januari 2016*
 - *Schema Doorgaande lijn zorg, november 2015*
 - *Schema Afstemming pedagogisch klimaat school/PSZ*
 - *Notitie experiment doorstroomgroep, november 2014*
 - *Verantwoording subsidie instroomgroep, maart 2016*
- *Leren gaat thuis door ppt Bibliotheek Flevomeer, 23 juni 2016*

3.4 Het gemeentelijke vve-beleid

In deze paragraaf geven wij onze bevindingen weer over het gemeentelijk vve-beleid.

Per domein wordt weergegeven op welke punten wij het gemeentelijk beleid en uitvoering als voldoende ('3') beoordelen, waar wij nog verbeterpunten zien, zowel zonder ('2') als met ('1') afspraken en op welke punten wij de gemeente als een voorbeeld voor anderen zien ('4'). Het kan voorkomen dat wij voor een bepaalde indicator geen oordeel geven (GO).

Wij baseren onze bevindingen op onze verificatie van de digitale vragenlijst door middel van documentenanalyse, gesprekken met betrokkenen en informatie uit locatiebezoeken. Waar onze bevindingen afwijken van het beeld uit de digitale vragenlijst van de gemeente, wordt dit vermeld en onderbouwd.

Tabel 3.2: De beoordeling van het gemeentelijk vve-beleid

Het gemeentelijk vve-beleid in Lelystad		1	2	3	4
1A1	Definitie doelgroepkind				●
1A2	Bereik			●	
1A3	Toeleiding				●
1A4	Ouders				●
1A5	Integraal vve-programma				●
1A6	Externe zorg			●	
1A7	Interne kwaliteitszorg van de voor- en vroegscholen			●	
1A8	Doorgaande lijn			●	
1A9	Resultaten				●
1B	Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau				●
1C	Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau			●	
2A	GGD-rapport			●	
2B	Gemeentelijk subsidiekader				●

De inspectie publiceert jaarlijks ook een oordeel over het toezicht dat door de gemeenten op de kinderopvang en peuterspeelzalen wordt uitgevoerd. Voor meer informatie hierover zie www.onderwijsinspectie.nl/onderwijs/Kinderopvang.

Toelichting:

'1' Verbeterpunten met een afspraak

Er zijn in deze rapportage geen verbeterpunten met een afspraak.

'2' Verbeterpunten

In deze rapportage zijn geen verbeterpunten vastgesteld.

'3' Voldoende

De volgende zes indicatoren zijn van voldoende kwaliteit:

1A2 Bereik

Evenals in 2013 is ook nu indicator 1A2 van voldoende kwaliteit. Volgens de gegevens die door de scholen bij DUO zijn aangeleverd, waren er op 1 oktober 2009 252 kleuters met een leerlinggewicht ingeschreven op de basisscholen in Lelystad. Volgens de rekensleutel die we hanteren, betekent dit, dat 75% daarvan doelgroepeuters zijn, volgens de landelijke definitie. De gemeente Lelystad diende in ieder geval voor 189 peuters een vve-plaats te realiseren in dat jaar. Daarbij hanteert de gemeente een ruimere doelgroepdefinitie dan landelijk het geval is.

Op 1 oktober 2013, zo geeft de gemeente Lelystad aan, namen 247 doelgroepeuters minimaal 4 dagen per week deel aan een voorschoolse educatie en op 1 oktober 2014 waren dat 263 doelgroepeuters.

De aantallen 4 en 5-jarigen bedroegen in 2013 256 en in 2014 303 binnen Lelystad (en ter vergelijking- op 1 oktober 2009, bij de start van de monitoring van het vve-beleid, 247). Een en ander betekent volgens de landelijke rekensleutel dat in 2013 voor 192 peuters en in 2014 voor 227 peuters een vve-plek beschikbaar zou moeten zijn. Daaraan voldoet de gemeente ruimschoots.

De gemeente Lelystad rapporteerde in september 2015 over de evaluaties van de doelgroepindicering en de toeleiding. Zij stelde vast dat door de gezamenlijke aanpak van Icare en SKL (nu: GO!) 86% is toegeleid naar een vve-peuterspeelzaal en 14% voor andere peuteropvang heeft gekozen. Icare rapporteert, als onderdeel van zijn totale werkproces, waarom vve-geïndiceerde peuters wel of niet naar een vve-opvang gaan.

1A6 Externe zorg

In de notitie *Uitvoering Jongleren 2014-2015* is vastgelegd dat in samenwerking met Icare de zorgstructuur in de voorscholen vorm krijgt. Het Stappenplan vroegsignalering geeft kort en bondig aan op welke wijze de vroegtijdige signalering van risico's bij peuters plaatsvindt in de peuterspeelzaal. De teamleiders vervullen hier een belangrijke rol, zowel in de communicatie met de wijkverpleegkundige (of andere deskundige) als in de ondersteuning van de pedagogisch medewerker bij het maken van een stimuleringsplan.

In de rapportage van 2013 was dit onderdeel van het vve-beleid van voldoende kwaliteit en dat is ook nu het geval.

1A7 Interne kwaliteitszorg

De streefdoelen en daarbij behorende afspraken voor de interne kwaliteitszorg van de voorschoolse locaties is helder vastgelegd. Daarom is deze indicator van voldoende kwaliteit.

Al in de nota *Prestatieafspraken Voor- en Vroegschoolse Educatie* zijn in 2012 de prestatieafspraken vastgelegd waarop de kernpartners (die uitvoering geven aan vve) de ambities in de gemeente Lelystad realiseren. In de vorige rapportage werd dit als een voldoende onderdeel van het vve-beleid gewaardeerd.

Deze afspraken gaan over het bereiken van resultaten maar ook afspraken op strategisch en tactisch niveau zijn vastgelegd en bieden zo de handvatten voor de interne kwaliteitszorg op de voor- en de vroegscholen. In concrete zin zijn dat: het programma en het aanbod, de ouderbetrokkenheid en het educatief partnerschap en de doorgaande lijn.

De kwaliteitskalender biedt een overzichtelijk geheel van streefdoelen en activiteiten in het kader van het gezamenlijk doel dat voor vve geldt in Lelystad: 97% van de kleuters met een vve-indicator zonder (taal)achterstand naar groep 3. In een tijdspad vanaf het vierde kwartaal van 2012 staat aangegeven welke doelen moeten zijn bereikt (beredeneerd aanbod, ouderbetrokkenheid, doorgaande lijn naar primair onderwijs, opbrengstgericht werken, scholing en opleiding voor de pedagogisch medewerkers, bereik vve-peuters, doelgroepbepaling, toeleiding en intake).

De rapportage van de evaluatie van de inzet die door HBO'ers op de vve-peuterspeelzalen van GO! is gepleegd ten aanzien van verbeteringen op het gebied van kwaliteit van vve (i.c. het beredeneerd aanbod, opbrengstgericht werken, de doorgaande lijn naar het primair onderwijs en het stimuleren van de ouderbetrokkenheid en het pedagogisch en educatief partnerschap van de ouders) is geheel in lijn met de opzet van de kwaliteitskalender.

Er zijn geen afspraken vastgelegd over de wijze waarop de voor- en de vroegscholen van de vve-locaties zich gezamenlijk kunnen verantwoorden over de kwaliteit van vve. Daarin liggen nog kansen om te komen tot een sterkere onderlinge afstemming van de kwaliteitszorg, ook bij de vroegscholen op de vve-locaties.

1A8 Doorgaande lijn

In *Uitvoering Jongleren 2014-2015* benadrukt de gemeente het belang van de doorlopende lijnen tussen voor- en vroegscholen. Ook blijkt uit deze documenten dat het zoeken naar onderlinge aansluiting en het maken van afspraken hierover nog geen vanzelfsprekendheid is in het werkveld.

Kinderopvang GO! heeft als onderdeel van de doorgaande lijn een inzichtelijk schema gemaakt, waarin de SLO-doelen voor aanvang groep 1 zijn gekoppeld aan de ontwikkelingsitems uit het observatie-instrument waarmee de vve-peuterspeelzalen werken. Dit biedt inzicht en geeft mooie mogelijkheden om de doorgaande lijn van het (beredeneerd) aanbod nog verder te versterken.

Een warme overdracht van een vve-kind uit de voorschool naar de vroegschool behoort tot de afspraken. De pedagogisch medewerkers werken met een (digitaal) overdrachtsdocument. Er zijn afspraken gemaakt bij (destijds nog) SKL om de voorscholen te instrueren over de verschillende fasen met daarbij behorende activiteiten van de pedagogisch medewerkers, die relevant zijn voor een soepele overgang van de voor- naar de vroegschool. De doorgaande lijn van de zorgstructuur waar de peuter deel aan heeft gehad, is eveneens vastgelegd als onderdeel van de warme overdracht. Daartoe behoort overigens ook een inhoudelijke terugkoppeling van de leraar van de vroegschool naar de pedagogisch medewerker van de voorschool tot de afspraken.

Deze indicator was ook in de vorige rapportage van voldoende kwaliteit en is dat nu ook. In de gemeente Lelystad is vooral vanuit de kinderopvang een heldere werkwijze vastgelegd over het realiseren van een optimale doorgaande lijn. De afspraken die gelden voor de vroegscholen zijn in alle procedures minder zichtbaar.

1C Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau

Ook van deze indicator stellen we vast dat die, evenals in de vorige rapportage, in voldoende mate bijdraagt aan de kwaliteit van het gemeentelijk vve-beleid. De adviesgroep Jonge Kind, die bestaat uit vertegenwoordigingen van de voor- en vroegschoolse betrokken partijen, evalueert jaarlijks de activiteiten die in het veld worden uitgevoerd. Over de bereikte resultaten en procedures werd de afgelopen jaren geregeld gerapporteerd in diverse publicaties. Bij een aantal onderdelen is ook helder welke verbeterpunten dit voor vve oplevert. Met name is dat het geval bij de evaluatie van het project *Inzet educatief begeleider*, maar ook bij de evaluatie van *De doelgroepindicering en toeleiding*. Daarnaast vormt ook de externe vve-monitoring, zoals uitgevoerd in oktober 2015 door Babeliowsky, een bron van informatie waarmee het vve-beleid verder kan worden aangescherpt, al is tegelijkertijd minder helder of en in hoeverre dit daadwerkelijk gebeurt.

'4' Voorbeeld voor anderen

Van de volgende zeven indicatoren stellen we vast dat ze gelden als een voorbeeld voor anderen:

1A1 Definitie doelgroepkind

De gemeente Lelystad hanteert dezelfde doelgroepdefinitie als die welke ook in eerdere rapportages van de inspectie is beoordeeld. Deze definitie luidt: *Kinderen van 0-4 jaar die het risico lopen op een ontwikkelingsachterstand, met name op het gebied van spraak-taalontwikkeling en/of waarbij kind-, ouder- of omgevingsfactoren de spraakontwikkeling negatief beïnvloeden.*

Icare is in eerste instantie de partij die een indicatie voor vve afgeeft door GO! daarover rechtstreeks in te lichten. In de peuterspeelzaal bestaat de mogelijkheid om alsnog een peuter te indiceren, wanneer een pedagogisch medewerker signaleert dat dit van belang is.

Evenals in de rapportage van 2013 merkt de inspectie deze indicator als een voorbeeld voor anderen aan.

1A3 Toeleiding

De gemeente Lelystad heeft heldere afspraken over de wijze waarop peuters toegeleid worden naar een vve-voorschool. Afspraken hierover met de betrokkenen zijn vastgelegd in *Werkwijze toeleiding VVE Lelystad*. Het gaat hier om afspraken die Jeugdzorg, Icare en SKL hebben gemaakt waarbij de lijnen tussen deze betrokkenen kort zijn. Na de evaluatie van de toeleiding, die is uitgevoerd in 2015, scherpte de gemeente haar afspraken aan met de betrokkenen. Over dergelijke evaluaties,

waarbij de toeleiding van peuters naar vve steeds een onderwerp is, rapporteert de gemeente jaarlijks. Daardoor geldt dit als een voorbeeld voor anderen. In de rapportage van 2013 was deze indicator nog van voldoende kwaliteit.

1A4 Ouders

In de vorige rapportage was deze indicator nog een verbeterpunt- nu is dat niet meer het geval. In de gemeente Lelystad zijn duidelijke intenties vastgelegd om ouders van doelgroeppeuters nadrukkelijk te betrekken bij de activiteiten die plaats vinden op de voorscholen in het kader van vve.

Kinderopvang GO! heeft in opdracht van de gemeente beleid op de ouderbetrokkenheid vastgelegd voor alle voorscholen. Een *Werkplan Ouderbetrokkenheid* biedt de praktische handvatten waarmee een locatie het beleid nader invulling kan geven. Daarbij wordt uitgegaan van een analyse van de ouderpopulatie waarbij de thuistaal, het opleidingsniveau en het al dan niet werkzaam zijn van de ouders, de uitgangspunten zijn. Elk team van een peuterspeelzaal maakt een dergelijk werkplan samen met de teamleider.

Het werkplan is geformuleerd in termen van te bereiken doelen. Jaarlijks vindt een evaluatie daarvan plaats maar er zijn op dit moment nog geen evaluaties beschikbaar omdat het werkplan dit jaar in gebruik is genomen. De geformuleerde doelen hebben expliciet betrekking op de informatievoorziening aan ouders over hun kind en de informatie-uitwisseling over de organisatie. Ook de oudercommissie is gepositioneerd in het plan. Daarnaast is een koppeling met de activiteiten in de wijk, in het kader van de taalbevordering een belangrijk onderdeel van het werkplan. Het werkplan voorziet tevens in een aantal praktische schema's waarin de pedagogisch medewerkers kunnen bijhouden welke ouders wanneer en bij welke onderdeel van het beleid participeren in de diverse activiteiten.

Op tien vve-locaties was het al gebruik om activiteiten uit te voeren in het kader van de ontwikkelingsstimulering thuis. Verteltassen, die aan ouders worden uitgeleend, hadden al een vaste plek in het werk op de peuterspeelzalen. Dit beoogt stimulering van de woordenschat en levert een bijdrage aan de leesbevordering en de taalontwikkeling van zowel kind als ouder. Daarnaast werken alle voorscholen met Boekenpret en is op voorscholen van meer dan 70% doelgroepkinderen een samenwerking met De VoorleesExpress, een initiatief waarbij vrijwilligers bij de ouders van (doelgroep)kinderen aan huis komen om daar talige ondersteuning te bieden in de vorm van (voorlees)activiteiten.

Omdat het beleid op ouderbetrokkenheid op gemeenteniveau inhoudelijk sterk en praktisch handzaam is weergegeven, is het een voorbeeld voor anderen. Daarbij dient wel te worden vermeld dat het hier alleen gaat om beleid op de voorscholen. Het ouderbeleid op de vroegscholen is niet in beeld in deze intenties.

Vermeldenswaard is het ten slotte wel dat in samenwerking met de bibliotheek, de schakelklassen voor kleuters aan de basisscholen Al-Ishaan en De Optimist en peuterspeelzaal De Piraat (in de multifunctionele accommodatie Atolplaz), doelgericht werken aan ouderbetrokkenheid in het project *Leren gaat thuis door*. De eerder in deze rapportage genoemde doorstroomgroepen voor peuters en kleuters zijn hier ook te vinden.

1A5 Integraal vve-programma

In de vorige rapportage werd deze indicator als een voorbeeld voor anderen aangemerkt. Dat is ook nu het geval. De afspraken waarop we destijds ons oordeel baseerden, zijn dezelfde gebleven. Het gaat hier om afspraken met voor- en vroegscholen, die de gemeente heeft vastgelegd in *Prestatieafspraken Voor- en Vroegschoolse Educatie* en in de nota *Uitvoering Jongleren en VVE in 2014 en 2015*.

1A6 Resultaten

De gemeente Lelystad heeft afspraken gemaakt met zowel de voor- als de vroegschoolse organisaties over de wijze waarop de resultaten van vve worden bepaald. Sinds 2013 zijn daarin geen veranderingen gekomen; voor zowel de voor- als de vroegscholen zijn er resultaatafspraken met bijbehorende normen. De gemeente heeft ook in beeld hoe de resultaten van 2014 en 2015 feitelijk zijn. Een conclusie in het rapport dat daarover is verschenen (*VVE-monitor Lelystad de 0-meting*), luidt dat in de voorschool het VVE-programma een sterk gunstige uitwerking lijkt te hebben op de taalontwikkeling van de peuters.

In de vroegscholen is in meerdere opzichten sprake is van een duidelijke vooruitgang in de resultaten. Daarmee komt de doelstelling dat 97% van de doelgroepkinderen zonder taalachterstand in groep 3 instroomt duidelijk in zicht, aldus de vve-monitor. Deze vve-monitor om de resultaten te bepalen, zal jaarlijks worden uitgevoerd in de gemeente Lelystad.

Destijds werd deze indicator aangemerkt als een voorbeeld voor anderen. Dat is ook nu het geval.

1B Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau

Op gemeentelijk niveau is helder dat de regie, de coördinatie en de uitwerking van het vve-beleid liggen bij de gemeente. Zij betreft bij dit beleid de kernpartners (dat zijn de direct betrokkenen in de uitvoering van vve namelijk de scholenstichtingen, kinderopvang GO! en Icare) en de schilpartners (dat zijn de stichting Welzijn en de Flevomeer bibliotheek). In de Adviesgroep komen deze partijen 4 keer per jaar samen om de ontwikkelingen van het beleid te monitoren. Vandaar dat deze indicator als een voorbeeld voor anderen is gewaardeerd.

Overigens hebben de ontwikkelingen van Integrale Kindcentra in de afgelopen jaren enige stagnatie gekend maar in de beleidsdocumentatie is zichtbaar dat de intenties die er zijn in deze ontwikkelingen sterke relatie hebben met de uitvoering van het vve-beleid.

2B Gemeentelijk subsidiekader

De gemeente Lelystad vermeldt in *Prestatieafspraken 2012-2013* welke middelen beschikbaar zijn voor de realisatie van de afspraken die betrekking hebben op vve. In de vorige rapportage was dit het argument om vast te stellen dat deze indicator van voldoende kwaliteit is. In *Verder Jongleren* staan de voorwaarden beschreven om in aanmerking te komen voor subsidie, waarbij de gemeente aanvullende voorwaarden heeft opgenomen die haar eigen ambities betreffen ten aanzien van vve. Het gaat hier om voorwaarden die betrekking hebben op de beleidsdoelen voor vve in Lelystad (zoals een inhoudelijke verantwoording die de houder moet geven na afloop van de vve-activiteiten).

Om die reden beoordelen we deze indicator als een voorbeeld voor anderen.

4 De oordelen over de voor- en de vroegscholen

De voor- en vroegscholen hebben een digitale vragenlijst gekregen om zelf te rapporteren over de kwaliteit van vve. De vragen hebben betrekking op het vve-waarderingskader. Elke voor- en vroegschool heeft een zelfrapportage teruggekregen.

In paragraaf 4.1 worden de resultaten van de locatiebezoeken door de inspectie toegelicht. Paragraaf 4.2 bevat een overzicht van de resultaten van de vragenlijst. Een overzicht van de eigen waarderings van alle vve-locaties is naar de gemeente gestuurd.

4.1 Resultaten inspectiebezoek

Wij hebben ter verificatie van de vragenlijsten een voorschool en een vroegschool bezocht. Het gaat om in totaal 10% van het aantal locaties dat participeert in het vve-beleid. Het onderzoek bestond uit groepsobservaties, gesprekken en documentenanalyse. De bezochte voor- en vroegschool zijn niet afkomstig uit een en hetzelfde cluster. De bezochte voorschool maakt wel deel uit van een (ander) cluster. De vroegschool van dit cluster heeft echter geen vragenlijst gekregen omdat het aantal gewichtenleerlingen niet meer bedroeg dan 15%.

De vroegschool die is bezocht, werkt vanaf het voorjaar van 2016 samen met een nieuw gestarte peuterspeelzaal. Deze peuterspeelzaal zal ook als vve-locatie werken maar kon niet participeren in dit onderzoek omdat de ontwikkelingen daarin nog te pril waren.

In onderstaande tabellen staan onze oordelen van het bezoek aan een voorschool en een vroegschool in de gemeente. Onder iedere tabel wordt een toelichting gegeven op de oordelen. Omdat het hier gaat om een zeer beperkt aantal bezoeken, is de toelichting ook beperkt.

Tabel 4.1a De beoordeling van de indicatoren: Condities

Tabel oordelen inspectiebezoek Lelystad		Voorschool					Vroegschool					
		1	2	3	4	go	1	2	3	4	go	
A0.1	Er is een recent GGD-rapport beschikbaar *			●								●
A2	De groepsgrootte voldoet aan de maximeisen *			●								●
A3	Pedagogisch medewerker - kind ratio ("dubbele bezetting")			●					●			
A4.1	De peuters volgen gedurende voldoende tijd (per week) een vve-programma op de voorschool *			●								●
A5.2	Alle pedagogisch medewerkers zijn toereikend gekwalificeerd (opleiding) *			●								●

A5.3	Alle pedagogisch medewerkers spreken voldoende Nederlands *			●					●		
A5.4	Alle beroepskrachten zijn toereikend vve-geschoold			●					●		
A5.5	Er is een jaarlijks vve-opleidingsplan *			●							●

De indicator met een * is alleen van toepassing op de voorschool.

Op de bezochte locaties waren alle voorwaarden voor vve aantoonbaar op orde. Op de vroegschool die we bezochten, was een schakelklas waar voor kleuters een intensief onderwijsaanbod voor de Nederlandse taal werd gegeven.

Tabel 4.1b De beoordeling van de indicatoren: Ouders

Tabel oordelen inspectiebezoek Lelystad		Voorschool					Vroegschool				
		1	2	3	4	go	1	2	3	4	go
B1	Gericht vve-ouderbeleid				●			●			
B2	Ouders zijn vooraf adequaat geïnformeerd			●					●		
B3	Intake				●				●		
B4	Stimuleren om thuis ontwikkelingsstimulerende activiteiten te doen			●					●		
B5	Participatie in vve-activiteiten in de voorschool/vroegschool			●					●		
B6	Informereren over de ontwikkeling van hun kind			●						●	
B7	Rekening houden met thuistaal					●					●

Op de voorschool die we bezochten, was een vastgelegd ouderbeleid waarin concrete doelen leidend waren (B1). Dat beleid was ingezet vanuit stichting GO! Op de vroegschool was van een concreet en doelgericht (dus evalueerbaar) beleid geen sprake. Wel gebeurde er van alles op het gebied van het stimuleren van ouderbetrokkenheid en participatie van ouders in vroegschoolse activiteiten, al was dat leraarsafhankelijk en stond het tamelijk los van de schoolbrede ontwikkelingen.

Tabel 4.1c De beoordeling van de indicatoren: Kwaliteit van de uitvoering van vve

Tabel oordelen inspectiebezoek Lelystad		Voorschool					Vroegschool				
		1	2	3	4	go	1	2	3	4	go
C1.1	Een integraal vve-programma			●					●		
C1.2	Werken met een doelgerichte planning			●					●		
C1.3	Het activiteiten aanbod			●					●		

	gericht op de taalontwikkeling is voldoende dekkend en geconcretiseerd												
C1.4	Het aanbod klimt op in moeilijkheidsgraad en er wordt gedifferentieerd			●					●				
C2.1	Het pedagogisch handelen van de pedagogisch medewerkers/leerkrachten is respectvol			●						●			
C2.2	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten structureren en hanteren duidelijke pedagogische gedragsgrenzen			●						●			
C2.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stimuleren de sociale vaardigheden en de persoonlijke competenties van de kinderen				●					●			
C2.4	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de zelfstandigheid van de kinderen en tonen respect voor de autonomie van het kind			●						●			
C2.5	De inrichting van de ruimte is aantrekkelijk, uitdagend en spel- en taal-uitlokkend			●							●		
C3.1	Het educatief handelen van beide pedagogisch medewerkers/leerkrachten is goed op elkaar afgestemd			●						●			
C3.2	Er worden structureel effectieve en gerichte activiteiten voor de taalontwikkeling uitgevoerd			●						●			
C3.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de interactie met en tussen kinderen				●					●			
C3.4	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stimuleren actieve			●						●			

	betrokkenheid van de kinderen en verrijken het spelen en werken										
C3.5	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de ontwikkeling van aanpakgedrag (strategieën) bij de kinderen			●					●		
C3.6	Het gedrag van de pedagogisch medewerkers/leerkrachten met de kinderen is responsief				●					●	
C3.7	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stemmen de activiteiten af op verschillen in de ontwikkeling van de individuele kinderen			●						●	

In dit aspect zijn drie verschillende onderdelen beoordeeld: *Het aangeboden programma*, *Het pedagogisch klimaat* en *Het educatief handelen*.

In het *aangeboden programma* zagen we op de voorschoolse locatie dat er een integraal vve-programma in gebruik was, waarbij aantoonbaar was dat de pedagogisch medewerkers hun aanbod gedifferentieerd planden op basis van de ontwikkelingsbehoeften en -doelen van de kinderen (C1.1 –C1.4). Die beredeneerde differentiatie in het aanbod, trof de inspecteur in de vroegschool niet aan (C1.4), al was in de kleutergroep wel een doelgericht aanbod gepland.

In het *pedagogisch klimaat* en het *educatief handelen* stelden we voldoende tot goede kwaliteit vast op alle indicatoren. Op de voorschool stelde de inspecteur vast dat er een duidelijke en herkenbare focus was van de pedagogisch medewerkers om de peuters te ondersteunen in hun sociaal-emotionele ontwikkeling, waarbij zij de interactie tussen de kinderen op diverse manieren aanmoedigden en begeleidden (C2.3 en C3.3). Een voorbeeld voor anderen was de rijke en zorgvuldig ingerichte leeromgeving in de vroegschool (C2.5).

We zagen bovendien leraren en pedagogisch medewerkers aan het werk, die zich vanuit een duidelijke beschikbaarheid en met respect voor de autonomie van het kind, richtten op wat de kinderen nodig hadden om tot leren en ontwikkeling te komen (3.6). Hoewel de differentiatie niet aantoonbaar was in de planning, was het handelen van de leraren in de vroegschool in sterke mate gericht op wat zij zagen en wisten dat de leerlingen nodig hadden (C3.7).

Tabel 4.1d De beoordeling van de indicatoren: Ontwikkeling, begeleiding en zorg en externe zorg

Tabel oordelen inspectiebezoek Lelystad		Voorschool					Vroegschool				
		1	2	3	4	go	1	2	3	4	go
D1.1	Volgen van de brede ontwikkeling van alle kinderen			●				●			
D1.2	De begeleiding is planmatig voor: de hele groep, de kleine (tutor)groep en het individuele kind			●					●		
D1.3	De evaluatie van de aangeboden begeleiding en zorg			●					●		
D1.4	Specifieke aandacht voor de taalontwikkeling bij begeleiding en zorg			●					●		
D2.1	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten hebben een overzicht van de kinderen die zorg nodig hebben die de voor- resp. vroegschool niet kan leveren, en van de aard van die zorg				●				●		
D2.2	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten zorgen dat kinderen aangemeld worden voor externe zorg wanneer de voor- resp. vroegschool de gewenste zorg niet kan leveren				●				●		
D2.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten blijven de ontwikkeling van kinderen met extra zorg bijhouden			●					●		

In bijna alle indicatoren in dit aspect is voldoende kwaliteit vastgesteld. Wel was er verschil tussen de voor- en de vroegschool. In de voorschool stelden we van twee indicatoren vast dat ze als een voorbeeld voor anderen gelden en in de vroegschool lag een verbeterpunt.

De externe zorg was in de voorschool goed geregeld: de pedagogisch medewerkers hadden een goed overzicht van wat voor hun kinderen nodig en beschikbaar was in de externe zorg. Bovendien was bij de doorverwijzing naar de externe zorg hun rol vaak cruciaal.

Het verbeterpunt in de vroegschool was ook in het vorige onderzoek (2013) al als een verbeterpunt aangemerkt maar niet opgepakt. Er ontbrak daar namelijk een

systeem voor het gestandaardiseerd en geobjectiveerd volgen van de brede ontwikkeling van de kleuters.

Tabel 4.1e De beoordeling van de indicatoren: Kwaliteitszorg binnen de voor- en vroegschool

Tabel oordelen inspectiebezoek Lelystad		Voorschool					Vroegschool				
		1	2	3	4	go	1	2	3	4	go
E1	Er is vve-coördinatie op de voor- resp. vroegschool				●				●		
E2	De voor- resp. vroegschool evalueert de kwaliteit van vve regelmatig				●			●			
E3	De voor- resp. vroegschool evalueren de resultaten van vve			●					●		
E4	De voor- resp. vroegschool werkt planmatig aan vve-verbetermaatregelen				●			●			
E5	De voor- resp. vroegschool borgt de kwaliteit van haar vve-educatie			●					●		
E6	In de kwaliteitszorg van de vroegschool wordt ook specifiek naar vve gekeken					●			●		

Zowel op de bezochte voorschool als op de vroegschool was een coördinator aangewezen die taken uitvoert in de kwaliteitsbewaking en -verbetering van vve.

Voor de voorschool gelden drie indicatoren als een voorbeeld voor anderen (E1, E2 en E4) omdat opvallend was dat in de systematiek voor de kwaliteitszorg het evalueren van de processen en het werken aan de verbeteringen een sterke en doelgerichte planmatigheid van handelen zichtbaar was. De coördinator zette daar bewust, inzichtelijk en sterk ondersteunend op in. Ook van de overige indicatoren zagen we dat die in voldoende mate bijdragen aan de kwaliteitszorg ten behoeve van vve.

In de vroegschoolse organisatie was de resultaatbepaling voor het onderwijs in de kleutergroepen in orde (E3) maar er ontbrak een kwaliteitszorgsystematiek ten behoeve van de inhouden van vve (E2). Daardoor was in de verbeteringen van vve-onderdelen ook geen planmatigheid van handelen zichtbaar (E4). De borging van afspraken voor vve in de kleutergroepen was er wel maar leraarsafhankelijk en geen onderdeel van een interne doorgaande lijn naar groep 3 (E5). De waardering 'voorbeeld voor anderen' is gegeven vanwege de gezamenlijke en professionele kennis van het team van leraren in deze kleutergroepen.

Tabel 4.1f De beoordeling van de indicatoren: Doorgaande lijn

Tabel oordelen inspectiebezoek Lelystad		Voorschool					Vroegschool				
		1	2	3	4	go	1	2	3	4	go
F1	Er is vve-coördinatie tussen de voor- en vroegschool				●				●		
F2	Er is concreet beleid om zoveel mogelijk kinderen te laten doorstromen naar een vroegschool			●							●
F3	De voor- en vroegschool zorgen voor een warme overdracht			●				●			
F4	Het aanbod van de voor- en vroegschool is op elkaar afgestemd				●			●			
F5	Het pedagogisch klimaat en het educatief handelen van de voor- en vroegschool is op elkaar afgestemd		●					●			
F6	De manier om met de ouders om te gaan op de voor- en de vroegschool is op elkaar afgestemd				●			●			
F7	De interne begeleiding en zorg zijn op de voor- en vroegschool op elkaar afgestemd			●				●			

Op beide locaties zagen we voor deze indicatoren van de doorgaande lijn overwegend voldoende kwaliteit. De coördinator van de voorschool vervulde namens de kinderopvangorganisatie taken in de doorgaande lijn die in belangrijke mate faciliterend waren voor de kwaliteit van de onderlinge afstemming tussen de voor- en de vroegschool (F1). Dat werd zichtbaar in de wijze waarop het vve-aanbod vorm kreeg op de beide locaties en het ouderbeleid (F4 en F6). Helaas was op de vroegschool waarmee de peuterspeelzaal samenwerkte, vanwege andere prioriteiten in het team, het ouderbeleid geen werkpunt meer. Het enige wat nog geheel ontbrak in de onderlinge afstemming over de doorgaande lijn met deze vroegschool, waren duidelijke afspraken over het pedagogisch klimaat en het educatief handelen (F5).

De vroegschool was een ambitieuze samenwerking gestart met een recentelijk nieuw gevestigde peuterspeelzaal. Hier lagen op alle gebieden afspraken in de doorgaande lijn van deze nieuwe voorschool naar de vroegschool (F1-F6).

Tabel 4.1g De beoordeling van de indicatoren: Resultaten van vve

Tabel oordelen inspectiebezoek Lelystad		Voorschool					Vroegschool				
		1	2	3	4	go	1	2	3	4	go
G1	De resultaten worden gemeten conform de gemeentelijke afspraken			●					●		
G2	De resultaten zijn van voldoende niveau					●					●
G3	Verlengde kleuterperiode *					●			●		

De indicator met een * is alleen van toepassing op de vroegscholen.

De vve-locaties van Lelystad leveren hun resultaten aan bij de gemeente, waarbij na analyses duidelijk is welke resultaten vve kent op gemeentelijk niveau (G1). Niet alle locaties weten of zijzelf voldoen aan de gemeentelijke norm (G2). De bezochte vroegschool had minder dan 12% doelgroepkinderen met een verlengde kleuterperiode (G3).

4.2 Resultaten vragenlijst

De antwoorden van de locaties op de vragen in de vragenlijst zijn conform de werkinstructie van de inspectie vertaald naar eigen waarderingen van een indicator. Het gaat hierbij nadrukkelijk niet om oordelen die door de inspectie zijn gegeven. In de onderstaande tabel staan deze eigen waarderingen weergegeven in percentages van het totaal aantal vve-locaties in de gemeente. Bij de tabellen volgt een toelichting.

Tabel 4.2a De waardering van de indicatoren: Condities

Tabel waarderingen vragenlijsten Lelystad		Voorschool						Vroegschool					
		1	2	3	4	gw	N	1	2	3	4	gw	N
A2	De groepsgrootte voldoet aan de maximeisen (voorschool)			100			11						
A3	Pedagogisch medewerker - kind ratio ("dubbele bezetting")			100			11		20	80			10
A4.1	De peuters volgen gedurende voldoende tijd (per week) een vve-programma op de voorschool			100			11						
A5.2	Alle pedagogisch medewerkers zijn toereikend gekwalificeerd (opleiding)			100			11						
A5.3	Alle pedagogisch			100			11						

	medewerkers spreken voldoende Nederlands											
A5.4	Alle beroepskrachten zijn toereikend vve-geschoold	9	9	82			11		60	10	30	10
A5.5	Er is een jaarlijks vve-opleidingsplan		55	36		9	11					

De indicatoren met een * zijn alleen van toepassing op de voorscholen.

De voorwaarden voor vve zijn in de voorschoolse locaties grotendeels op orde, zien we in de vragenlijsten. Indicator A5.3, die in 2013 op slechts 17% van de voorscholen als voldoende werd gewaardeerd, laat een mooie verbetering zien.

Op twee onderdelen van de voorwaarden voor vve is nog verbetering nodig in de voorscholen. Op één voorschool zijn niet alle beroepskrachten voldoende geschoold (A5.4) en op in totaal 6 voorscholen is geen scholingsplan ten behoeve van vve (A5.5). Dat laatste was in de bevraging van 2013 niet het geval; toen waren in alle voorscholen opleidingsplannen beschikbaar, aldus de respondenten van destijds.

In de tien bevroegde vroegscholen zijn voor twee vroegscholen in de kleutergroepen geen extra handen in de klas beschikbaar (A3). In 2013 hadden we geen gegevens beschikbaar, uitgesplitst in de voor- en de vroegschool. Wel weten we dat van de voor- en vroegscholen tezamen 17% aangaven dat er geen dubbele bezetting was in de (vve-)groepen.

Een ander verbeterpunt is dat voor maar liefst zes vroegscholen niet genoeg leraren vve-geschoold zijn (en op vier vroegscholen wel) (A5.4). We weten niet hoe dat in 2013 was omdat we dat destijds in de vragenlijsten niet hebben bevroegd.

Tabel 4.2b. De waardering van de indicatoren: Ouders

Tabel waarderingen vragenlijsten Lelystad		Voorschool					Vroegschool						
		1	2	3	4	gw	N	1	2	3	4	gw	N
B1	Gericht vve-ouderbeleid		18		82		11		50	10	30	10	10
B2	Ouders zijn vooraf adequaat geïnformeerd				100		11		10	20	70		10
B3	Intake				100		11		10		90		10
B4	Stimuleren om thuis ontwikkelingsstimulerende activiteiten te doen		46		54		11		40		50	10	10
B5	Participatie in vve-activiteiten in de voorschool/vroegschool		27		72		11		50		40	10	10
B7	Rekening houden met thuistaal		18		82		11		10	10	70	10	10

82% Van de bevroegde voorscholen geeft aan dat er ouderbeleid is vastgelegd van een kwaliteit die als voorbeeld voor anderen mag gelden terwijl 18% dat niet herkent (B1). Wel zijn op alle voorschoolse locaties de informatievoorziening vooraf en de intake zonder meer en geheel op orde, aldus de respondenten (B2 en B3). Op bijna de helft van de voorschoolse locaties is een goede werkwijze om ouders te stimuleren om thuis activiteiten te ondernemen die de ontwikkeling van hun kinderen stimuleren. Bijna de andere helft van de voorscholen gebeurt dat niet of nauwelijks (B4).

Bijna drie kwart van de voorscholen gebruikt goede mogelijkheden in de organisatie om ouders te laten participeren in de vve-activiteiten die de voorschool organiseert, op bijna een kwart gebeurt dat niet (B5).

Ook de wijze waarop rekening wordt gehouden met de thuistaal van de kinderen, is divers op de voorschoolse locaties. Voor de overgrote meerderheid geldt dat het als een voorbeeld voor anderen kan worden gewaardeerd. Tegelijk is dat voor bijna een vijfde deel van de voorscholen een onderdeel waarin verbetering mogelijk is (B7).

Het beeld in de vroegscholen is zeer divers. In vier vroegschoolse locaties is het ouderbeleid vastgelegd. Eén locatie geeft zichzelf daar geen waardering voor en vijf locaties hebben geen vastgelegd ouderbeleid (B1).

Wel informeren bijna alle vroegscholen de ouders bij de aanmelding of de intake van hun kinderen over de kenmerken van vve (B2).

Een intake waarbij het gesprek met de ouders gaat over relevante zaken in de ontwikkeling van de kinderen, waarmee de school in haar vve-beleid rekening wil houden, voert 90% van de vroegscholen op een wijze die als voorbeeld voor anderen kan worden gewaardeerd. Eén school doet dat niet (B3).

Op de helft van de vroegscholen is er een goede werkwijze afgesproken om ouders te stimuleren tot activiteiten die voor de ontwikkeling van hun kinderen van belang zijn. Voor 40% is dat niet zo, terwijl 10% zich hier onthoudt van een oordeel (B4). Een minderheid van de vroegscholen benut mogelijkheden om ouders te laten participeren in vve-activiteiten in de school (B5).

In acht vroegscholen houdt men rekening met de thuistaal van de kinderen, waar het de contacten met hun ouders betreft, waarbij zeven vroegscholen aangeven dat goed te doen (B7).

Tabel 4.2c. De waardering van de indicatoren: Kwaliteit van de uitvoering van vve

Tabel waarderingen vragenlijsten Lelystad		Voorschool						Vroegschool					
		1	2	3	4	gw	N	1	2	3	4	gw	N
C1.1	Een integraal vve-programma				100		11		10	10	30	50	10
C1.2	Werken met een doelgerichte planning		9		91		11		10		90		10
C1.4	Het aanbod klimt op in moeilijkheidsgraad en er wordt gedifferentieerd		18	82			11		20	70		10	10
C2.5	De inrichting van de ruimte is aantrekkelijk, uitdagend en spel- en taal-uitlokkend		27		73		11		40	10	50		10

In dit aspect zijn vier indicatoren bevraagd bij de vve-locaties. Wat opvalt, is dat alle voorschoolse locaties aangeven te werken met een integraal vve-programma dat zij aanvullen met ander, specifiek aanbod. Dat is een voorbeeld voor anderen. Van de bevraagde vroegscholen antwoordt (slechts) 40% van de vroegscholen daarop positief. Driekwart van hen geeft daarbij aan dat er naast het vve-programma ook een aanvullend aanbod is (bijvoorbeeld voor de taalverwerving), waardoor voor hen geldt dat dit als een voorbeeld voor anderen kan worden aangemerkt. De helft van de bevraagde vroegscholen heeft bovendien aangegeven de vraag niet te kunnen beantwoorden. Het is onduidelijk waarom dat zo is gewaardeerd (C1.1). In 2013 werkte de helft van alle vve-locaties met een integraal programma voor vve.

De meeste locaties antwoorden positief op de vraag of doelen leidend zijn in de planning van het aanbod (C1.2). Een enkele locatie doet dat niet. In 2013 was dat drie kwart van alle vve-locaties.

Vervolgens geven iets minder locaties (maar nog steeds de meeste) aan dat ze een aanbod gedifferentieerd plannen, waarbij ze rekening houden met een opklimming in moeilijkheidsgraad (C1.4).

Over de inrichting van de leer- en speelomgeving is ook een meerderheid positief, terwijl bijna 30% van de voorscholen en 40% van de vroegscholen daarin wat terughoudender is (C2.5).

Omdat deze laatste twee items in 2013 niet zijn bevraagd aan de vve-locaties, is een vergelijk niet te maken.

Tabel 4.2d. De waardering van de indicatoren: Ontwikkeling, begeleiding en zorg

Tabel waarderingen vragenlijsten Lelystad		Voorschool					Vroegschool						
		1	2	3	4	gw	N	1	2	3	4	gw	N
D1.1	Volgen van de brede ontwikkeling van alle kinderen		36	9	55		11		30		60	10	10
D1.2	De begeleiding is planmatig voor: de hele groep, de kleine (tutor)groep en het individuele kind		27		73		11		20		80		10
D1.3	De evaluatie van de aangeboden begeleiding en zorg		18		82		11		10	10	80		10
D2.1	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten hebben een overzicht van de kinderen die zorg nodig hebben die de voor- resp. vroegschool niet kan leveren, en van de aard van die zorg			100			11			100			10
D2.2	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten zorgen dat kinderen aangemeld worden voor externe zorg wanneer de voor- resp. vroegschool de gewenste zorg niet kan leveren		36		64		11				90	10	10
D2.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten blijven de ontwikkeling van kinderen met extra zorg bijhouden		27	9	64		11				100		10

Bijna twee derde van alle vve-locaties werkt met een volginstrument om de brede ontwikkeling van de kinderen te volgen in de ontwikkeling van taal, rekenen, sociaal-emotionele en motorische ontwikkeling (D1.1). In 2013 deed iets minder dan

de helft van alle vve-locaties in Lelystad dat, volgens de antwoorden in de vragenlijsten van destijds.

Een grote meerderheid van de vve-locaties geeft aan dat de begeleiding voor kinderen die dat nodig hebben, planmatig verloopt (D1.2). Krap een derde van de respondenten geeft aan dat dat niet zo is. In 2013 waren deze aantallen vergelijkbaar.

Evaluaties van de begeleiding en de ondersteuning voeren op de voorschoolse locaties 80% van de betrokkenen op volledige en goede wijze uit op de voor- en de vroegschoolse locaties (D1.3). Eén voorschool doet, naar eigen zeggen, te weinig aan het evalueren van de aangeboden zorg en begeleiding. Eén vroegschool geeft aan de evaluatie in voldoende mate uit te voeren en één vroegschool doet dat, blijkens de vragenlijsten, in onvoldoende mate. In 2013 gaf drie kwart van de ondervraagden aan regelmatig en op voldoende wijze de geboden zorg te evalueren terwijl 21% dat niet deed.

Het merendeel van de vve-locaties is positief over de wijze waarop de externe zorg onderdeel is van de eigen ondersteuning en begeleiding. Alle respondenten hebben in beeld welke leerlingen externe zorg nodig hebben (D2.1). In 2013 gold dat voor de helft van de bevraagde vve-locaties.

Het begeleiden van de aanmelding van kinderen bij de externe zorg, is voor twee derde van de voorscholen en voor 90% van de vroegscholen een goed herkenbare procedure (D2.2). In 2013 gold dat voor 96% van alle locaties.

Drie kwart van de voorscholen heeft daarbij afspraken over de wijze waarop de pedagogisch medewerker hun kinderen blijven volgen in de ontwikkelingen, wanneer externe zorg aan de orde is. Voor de vroegscholen geldt dat voor alle locaties. Deze vraag is in 2013 niet verwerkt in de monitorrapportage. Vandaar dat een vergelijk niet kan worden gemaakt.

Tabel 4.2e. De waardering van de indicatoren: Kwaliteitszorg binnen de voor- en vroegschool

Tabel waarden vragenlijsten Lelystad		Voorschool					Vroegschool						
		1	2	3	4	gw	N	1	2	3	4	gw	N
E1	Er is vve-coördinatie op de voor- resp. vroegschool		9		91		11		10	20	70		10
E2	De voor- resp. vroegschool evalueert de kwaliteit van vve regelmatig		64		36		11		90		10		10
E3	De voor- resp. vroegschool evalueren de resultaten van vve		18		82		11		20		80		10
E4	De voor- resp. vroegschool werkt planmatig aan vve-verbetermaatregelen		9	91			11		50	50			10
E5	De voor- resp. vroegschool borgt de kwaliteit van haar vve-educatie		36		64		11		50		50		10
E6	In de kwaliteitszorg					100			30		70		10

van de vroegschool wordt ook specifiek naar vve gekeken														
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

In dit aspect van de kwaliteit van vve valt onmiddellijk op dat de voorscholen veel meer onderdelen van de kwaliteitszorg kennen dan de vroegscholen (met uitzondering van het evalueren van de resultaten van vve, dat op 80% van alle locaties overal gebeurt). De meeste locaties beschikken wel over een coördinator die taken uitvoert ten behoeve van het verbeteren en het bewaken van de kwaliteit (E1). Dat is iets meer dan in 2013, toen dat voor alle vve-locaties 88% was. Het evalueren van de kwaliteit van vve gebeurt op iets meer dan een derde van de voorscholen op een goede wijze maar op 90% van de vroegscholen helemaal niet (E2).

Zoals hierboven gezegd, evalueren 80% van de voor- en de vroegscholen hun resultaten van vve (E3). Dat deed in 2013 iets meer dan de helft, 54% van alle vve-locaties.

Verbetermaatregelen voor vve zijn in de voorscholen veel positiever in beeld; maar liefst 91% van de vve-locaties antwoordt daarop (zeer) positief, terwijl slechts de helft van de vroegscholen dit herkent als een onderdeel van de kwaliteitszorg (E4).

Ook de borging van de bereikte kwaliteit is voor de helft van de vroegscholen herkenbaar en dat ook op een zeer goede wijze (E5). Dat geldt voor een iets groter percentage van de voorscholen ook. Toch geeft de helft van de vroegscholen en een derde van de voorscholen aan dat de borging voor vve in onvoldoende mate plaatsvindt. In 2013 gold dat voor 17% van de respondenten, terwijl destijds 20% van de ondervraagden geen antwoord gaf op de vraag naar borging. Toch geeft 70% van de vroegscholen aan dat vve wel een integraal en specifiek onderdeel is van de kwaliteitszorg aan de basisschool (E6).

Tabel 4.2f. De waardering van de indicatoren: Doorgaande lijn

Tabel waarden vragenlijsten Lelystad		Voorschool						Vroegschool						
		1	2	3	4	gw	N	1	2	3	4	gw	N	
F1	Er is vve-coördinatie tussen de voor- en vroegschool			100			11			100				10
F2	Er is concreet beleid om zoveel mogelijk kinderen te laten doorstromen naar een vroegschool		9		82	9	11							
F3	De voor- en vroegschool zorgen voor een warme overdracht		27		73		11		30		70			10
F4	Het aanbod van de voor- en vroegschool is op elkaar afgestemd				91	9	11				80	20		10
F5	Het pedagogisch		9	9	73	9	11		20	30	30	20		10

	klimaat en het educatief handelen van de voor- en vroegschool is op elkaar afgestemd												
F6	De manier om met de ouders om te gaan op de voor- en de vroegschool is op elkaar afgestemd		9	9	73	9	11		30	10	40	20	10
F7	De interne begeleiding en zorg zijn op de voor- en vroegschool op elkaar afgestemd		9	9	73	9	11		70		10	20	10

Evenals voor de kwaliteitszorg, is ook voor de bewaking en verbetering van de doorgaande lijn tussen de voor- en de vroegschool een coördinator beschikbaar op bijna alle vve-locaties (F1). Dit item was in 2013 niet in beeld bij de bevestigingen, we kunnen hierin dus geen vergelijking maken.

Beleid op de doorstroom naar de vroegschool, is er op negen van de elf voorscholen. Eén voorschool geeft aan dat dat beleid ontbreekt en één voorschool onthoudt zich van een antwoord (F2). Toch is dat, vergeleken met 2013, een aanzienlijke verbetering omdat destijds slechts 4% van de voorscholen dit item positief waardeerde.

Bijna drie kwart van de voor- en de vroegscholen geeft aan dat een warme overdracht op goede wijze wordt uitgevoerd (F3). Dat was in 2013 ook het geval. Van afstemming in het aanbod is op bijna alle locaties sprake op voldoende of zeer goede wijze. Twee vroegscholen en een voorschool achten dit item niet van toepassing in hun vve-beleid (F4). In 2013 was op bijna 60% van de vve-locaties een doorgaande lijn in het aanbod van voldoende kwaliteit.

Andere onderdelen van de doorgaande lijn zijn het pedagogisch klimaat en het educatief handelen, alsmede het ouderbeleid (F5 en F6). Van deze twee vinden de meeste voorscholen (82%) dat er voldoende tot goede kwaliteit van is. Dat wordt door de vroegscholen niet in die mate herkend; hier gaat het om respectievelijk 60% en 50%. Toch is dat al een grote verbetering vergeleken met 2013, toen de doorgaande lijn in het pedagogisch klimaat en het educatief handelen door maar 3% van alle vve-locaties als voldoende werd gewaardeerd en het beleid op ouderbetrokkenheid door slechts 13% positief werd gewaardeerd.

Ook de interne begeleiding en de zorg maakt volgens 73% van de voorscholen op een goede wijze deel uit van de doorgaande lijn en voor 9% op voldoende wijze (F7), terwijl slechts 10% van de vroegscholen dit ook van goede kwaliteit acht. Het merendeel, 70%, vindt de kwaliteit van dit onderdeel van de doorgaande lijn voor verbetering vatbaar terwijl 20% er geen mening over heeft. In 2013 vond 75% van alle vve-locaties in Lelystad dat er verbetering mogelijk was in de onderlinge afstemming van de zorg en begeleiding in de doorgaande lijn van de voor- naar de vroegschool. Nog eens 4% achtte de kwaliteit ervan voldoende terwijl ruim 20% er geen mening over had.

5 Conclusies

Wij hebben zowel op het niveau van de gemeente, als op het niveau van de afzonderlijke locaties, de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie in de gemeente Lelystad beoordeeld.

De oordelen zijn gebaseerd op de antwoorden op vragenlijsten door zowel de gemeente als de vve-locaties. De antwoorden van de gemeente zijn geverifieerd in gesprekken en aan de hand van beschikbaar gestelde beleidsdocumenten. De antwoorden van de vve-locaties zijn in een beperkte steekproef van onderzoeken ter plaatse geverifieerd.

Conclusies gemeentelijk vve-beleid

Voor alle onderdelen van het gemeentelijk beleid, die de inspectie van het onderwijs in het afgelopen schooljaar heeft gemonitord, geldt dat er voldoende tot goede kwaliteit is vastgesteld. Van zes indicatoren achten we de kwaliteit voldoende terwijl van zeven indicatoren is vastgesteld dat ze gelden als een voorbeeld voor anderen.

In de documenten die zijn bestudeerd over het vve-beleid en de gesprekken die daarover zijn gevoerd, komt een solide beeld naar voren. Wel is een verschil zichtbaar tussen wat op gemeentelijk niveau wordt gerealiseerd in de (peuterspeelzalen van de) kinderopvangorganisatie (GO!) en in de (scholen van de) schoolbesturen. De kinderopvangorganisatie heeft in opdracht van de gemeente beleidsmatig sterk kunnen handelen. Voor het beleidsmatig handelen ten aanzien van vve binnen de (vier) betrokken Lelystadse schoolbesturen, is de communicatie met de gemeente en de daaruit volgende werkwijze anders. Het verschil in uitwerking van het vve-beleid is echter evident. Dat maken we vooral op uit de antwoorden in de vragenlijsten en voor een deel uit het bezoek dat we uitvoerden in een vroegschool. De ontwikkelingen in de doorstroomgroepen en de schakelklas voor kleuters, zijn in deze rapportage zeker betrokken maar ze zijn in het totale beleidsbeeld van vve minder goed zichtbaar, ook omdat het gaat om relatief kleine aantallen.

Samenvattend beoordelen we op gemeentelijk niveau de volgende zeven indicatoren als een voorbeeld voor anderen:

- 1A1 De definitie doelgroepkind
- 1A4 Ouders
- 1A3 Toeleiding
- 1A5 Integraal vve-programma
- 1A9 Resultaten
- 1B vve-coördinatie op gemeentelijk niveau
- 2B Gemeentelijk subsidiekader

Van voldoende kwaliteit zijn de volgende zes indicatoren:

- 1A2 Bereik
- 1A6 Externe zorg
- 1A7 Interne kwaliteitszorg van de voor- en de vroegscholen
- 1A8 Doorgaande lijn
- 1C Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau
- 2A GGD-rapport

Er zijn in dit onderzoek geen indicatoren die aanleiding geven om als verbeterpunt te worden genoemd of om verbeterafspraken over te maken.

Kwaliteit van vve op de locaties en relatie tussen de bezoeken en de vragenlijsten

Tijdens het onderzoek op één voor- en één vroegschool stelden we vast dat de *voorwaarden voor vve* alle op orde waren. In de voorbereiding voor het bezoek van de voorschool, leek er op vier voorschoolse locaties een omissie te zijn in de scholing voor het F3-niveau van taal van de pedagogisch medewerkers. Toen echter duidelijk werd dat de vragenlijst niet geheel juist was geïnterpreteerd, konden we vaststellen dat ook in deze voorwaarde het taalniveau van de pedagogisch medewerkers geen enkel probleem liet zien.

Het beleid op de ouderbetrokkenheid werd in de vragenlijsten door de voorscholen op alle onderdelen positiever beoordeeld dan op de vroegscholen. De onderzoeken in een voor- en een vroegschool bevestigden dat beeld.

Alle voorschoolse locaties werken met *een integraal vve-programma* maar de vroegschoolse locaties antwoorden daarop niet zo positief. Maar liefst de helft onthoudt zich van een antwoord en slechts 40% geeft aan dat er een vve-aanbod wordt ingezet. Wel zijn de voor- en de vroegschool tamelijk eensgezind waar het gaat om het doelgericht en gedifferentieerd plannen van een aanbod. In de onderzoeken zagen we dit niet zo duidelijk terug omdat de betreffende vroegschool daar geen geëigende werkwijze of werkafspraken voor had (bijvoorbeeld een groepsplanning op basis van leerdoelen). Op de voorschool planden de pedagogisch medewerkers het aanbod wel met behulp van een geëigende en doelgerichte werkwijze met daarbij behorende werkafspraken.

De uitvoering van *de begeleiding en ondersteuning in de ontwikkeling van de kinderen* is zowel in de vragenlijsten als in de bezoeken voornamelijk positief gewaardeerd. Een uitzondering hierin is dat er in de bezochte vroegschool geen ontwikkelingsvolgsysteem werd gebruikt om de brede ontwikkeling van de kleuters geobjectiveerd en gestandaardiseerd te volgen. In de vragenlijsten wordt bij meer voor- en vroegschoolse locaties duidelijk dat hierin nog verbetering mogelijk is. Het betreft slechts 64% van de voorscholen en 60% van de vroegscholen die wel een adequaat volginstrument gebruiken. Een derde van de vve-locaties doet dat dus (nog steeds) niet.

Op hoofdlijnen is in de bevraagde vve-locaties *de ontwikkeling, begeleiding en zorg* van dezelfde voldoende kwaliteit gebleven, al zijn er ook verbeteringen zichtbaar die de interne zorg-/ ondersteuningsstructuur betreffen. Meer locaties dan in 2013 hanteren een adequaat systeem om de kinderen te volgen in hun ontwikkelingen. De planmatigheid van de geboden ondersteuning en de evaluatie ervan, is ongeveer van dezelfde kwaliteit als in 2013.

Waar het de relatie met *de externe zorg* betreft, is het beeld uit de vragenlijsten op de vve-locaties overwegend gunstig. Ook op de onderzochte vve-locaties kwam een positief beeld naar voren. De beroepskrachten weten over het algemeen de lijn naar de externe zorg goed te vinden wanneer dat voor een kind nodig blijkt te zijn.

De kwaliteitszorg voor vve in de voorscholen is op alle onderdelen, maar vooral in de planmatigheid waarmee verbeteringen worden uitgevoerd, sterker zichtbaar dan in de vroegscholen. Hier is nog verder ontwikkeling mogelijk, al geeft 70% van de vroegscholen wel aan dat vve-beleid sterk deel uitmaakt van de eigen, schoolbrede kwaliteitszorg. In een vergelijk tussen de bezochte voor- en vroegschool zien we eenzelfde beeld. Ook hier was de kwaliteitszorg met betrekking tot vve in de voorschool beter ontwikkeld dan in de vroegschool.

De verschillende onderdelen van *de doorgaande lijn* zijn in de meeste vve-locaties voldoende tot goed ontwikkeld, blijkt uit de vragenlijst. Opvallend is wel dat een derde van de ondervraagden aangeeft dat er in onvoldoende mate een warme overdracht plaats vindt.

Op de bezochte voor- en vroegschool waren de onderdelen van de doorgaande lijn eveneens voldoende tot goed ontwikkeld. Het enige wat in de bezochte voorschool opviel, was dat er geen doorgaande lijn was in de onderlinge afstemming van het pedagogisch klimaat en het educatief handelen. Dit had meer te maken met de situatie op de vroegschool waarmee deze peuterspeelzaal samenwerkte (en die niet kon worden bezocht tijdens deze monitoring) dan met de kwaliteit van de betreffende voorschool.

Concluderend en zonder daarin stellig te zijn, kunnen we op hoofdlijnen zien dat het totaalbeeld van de vragenlijsten die zijn ingevuld, redelijk overeenkomt met wat is gezien tijdens de twee bezoeken die zijn afgelegd.

Relatie tussen gemeentelijk beleid en kwaliteit op de locaties

De gemeente Lelystad heeft in de laatste jaren ingezet op bestendiging van de kwaliteit van vve en verbetering van een aantal onderdelen. In de gemeentelijk opdracht aan de GGD, om uitvoering te geven aan het toezicht op *de voorwaarden van vve*, zijn geen tekortkomingen vastgesteld (zoals dat wel het geval was in 2013).

Verder geldt dat voor de uitwerking van *het ouderbeleid* goede vorderingen zijn gemaakt, al is dat in de voorschoolse locaties van Lelystad beter zichtbaar dan in de vroegschoolse locaties.

Positieve ontwikkelingen zijn er ook in de wijze waarop in de vve-locaties werken met het *aanbod voor vve*. Er is op alle voorscholen een integraal vve-programma en er wordt op zowel de voor- als de vroegschoolse locaties doelgerichter gepland, waarbij ook wordt gedifferentieerd. Ook zagen we in onze observaties dat er voldoende kwaliteit is in het handelen van de leraren en de pedagogisch medewerkers. In 2013 lagen daarin nog duidelijke verbeterpunten. Een en ander zal voor de peuterspeelzalen ongetwijfeld samenhangen met de taken en opdrachten van de HBO'ers in de voorscholen en de (verdere) scholing van de pedagogisch medewerkers.

Op gemeentelijk niveau is zichtbaar dat afspraken over de uitvoering van *de zorg en ondersteuning* in de voorschoolse locaties sinds 2013 zijn aangepast en versterkt. Dat geldt bijvoorbeeld voor afspraken over een vroegtijdige signalering en over de (vervolg)procedures die zijn vastgelegd in het stappenplan. Een duidelijke relatie van de kwaliteit op de vve-locaties met de gemeentelijke ontwikkelingen, is lastig vast te stellen. In de afspraken over de uitvoering en de verwijzing naar de externe zorg, hebben de ontwikkelingen van passend onderwijs zeer waarschijnlijk ook een rol gespeeld.

De cyclische en planmatige uitwerking van *de kwaliteitszorg* betreffende vve lijkt in de bevestigingen op de voorschoolse locaties sterker zichtbaar dan in de vroegschoolse locaties. De wijze waarop dit in de voorscholen is geregeld, gebeurt in nauw overleg met de gemeente. Dat is in de kwaliteitszorg van de voorscholen in mindere mate het geval, al geeft een merendeel van de voorscholen wel aan dat er gerichte aandacht is voor vve in de kwaliteitszorg.

Ontwikkeling van kwaliteit tussen meting 2015-2016 en die van 2013

Vergeleken met de monitor van 2013, wordt duidelijk dat de gemeente Lelystad in veel opzichten de kwaliteit van haar vve –beleid heeft vastgehouden en doorontwikkeld. Tegelijk zien we dat voor vier indicatoren verbetering is gerealiseerd (1A3, 1A4, 1B en 2B). Verbeterpunten zijn in dit onderzoek niet vastgesteld. In 2013 was er één indicator die verbetering behoefde (1A4).

Vervolgafspraken

Wij volgen vanaf 2016 de kwaliteit van vve in de gemeente Lelystad via het reguliere signaalgestuurd toezicht.

6 Reactie van de gemeente

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van de voor en vroegschoolse educatie in gemeente Lelystad

Daarnaast hebben wij de gemeente gevraagd haar eigen kwaliteit te beoordelen en dat samen met de oordelen van de inspectie te vertalen naar de ontwikkelingsrichting van het vve-beleid.

Hieronder geeft de gemeente haar reactie:

Wij hebben het conceptrapport met de bevindingen van het onderzoek naar de kwaliteit van W E in de gemeente Lelystad in goede orde ontvangen. Hierbij laten wij u weten dat wij verder geen opmerkingen hebben op het conceptrapport. Als gemeente zullen wij zorgdragen dat onze inzet zich de komende tijd richt op het op peil houden en het -waar mogelijk- verbeteren van de resultaten.